

WIADOMOŚCI AGENCJI INFORMACYJNEJ SIS - 11.02.1990
CZEŚĆ PIERWSZA (GODZ. 16.15)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE

BUDAPESZT. 10.02. w wielu miastach Transylwanii odbywały się masowe demonstracje Węgrów domagających się przyznania praw mniejszościom narodowym. W mieście Tirgu Mures ponad 100 tys. ludzi przemarszerowało z zapalonymi świecami w milczącym pochodzie przy dźwiękach bijących dzwonów. Na transparentach widniały napisy z żądaniem równych praw dla Węgrów i zapewnienia oświaty w języku węgierskim. Demonstracja przebiegała w spokoju bez interwencji milicji. Podobne, mniej liczne demonstracje odbyły się w Braszowie, Miercurea-Ciuc, Sent Gheorghe, Szekelyudvarhely. (SIS-WAI)

BUDAPESZT. 10.02. Imre Pozsgay oświadczył na wiecu przedwyborczym w Hodmezovasarhely, że Węgierska Partia Socjalistyczna zamierza po wyborach utrzymać się na arenie politycznej, jako jedna z partii rządzących. Oświadczenie opozycjonistów mówi o gotowości utworzenia Parlamentu bez udziału lewicy. Pozsgay stwierdził, że zjednoczona lewica wybiera sobie bez Konserwatywnej Węgierskiej Socjalistycznej Partii Robotniczej, ale "jeżeli w przyszłości WPS zostanie pozbawiona ważnego głosu w decyzjach politycznych, to kraj będzie podążał w kierunku bałkanizacji, a nie europeizacji". (SIS-WAI)

BUDAPESZT. 10.02. ok. 15 tys. robotników wzięło udział w demonstracji przed Parlamentem zorganizowanej przez Niezależną Partię Drobnych Wytwórców i Rolników Indywidualnych. W petycji skierowanej do tymczasowego przewodniczącego Parlamentu domagano się natychmiastowego zamrożenia cen i płac oraz zakazu sprzedaży ziemi do czasu wejścia w życie nowej ustawy o własności ziemskiej. W przypadku niespełnienia żądań zapowiedziano kolejne manifestacje. (SIS-WAI)

BUDAPESZT. Przebywający od ponad tygodnia na Węgrzech pastor Laszlo Tokes, 10.02. nieoczekiwanie przerwał swą wizytę i udał się do Bukaresztu na spotkanie z przybyłym tam amerykańskim ministrem spraw zagranicznych Jamesem Backerem. 11.02. spodziewany jest powrót Laszlo Tokesa do Budapesztu. (SIS-WAI)

WIADOMOŚCI AGENCJI INFORMACYJNEJ SIS - 11.02.1990
CZEŚĆ DRUGA (GODZ. 19.15)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE

PRAGA. 10.02. w Pradze spotkali się przedstawiciele terenowych Forów Obywatelskich i CK FO. Obrady dotyczyły przede wszystkim problemów wsi, dyskutowano o rozwiązaniach politycznych, które umożliwiłyby wsi odzyskanie jej tożsamości. (SIS-WAI)

PRAGA. 9.02. grupa robocza CK FO stworzyła projekt reorganizacji systemu informacyjnego. Celem projektu jest poprawa informacji wszystkich FO i całego społeczeństwa oraz poprawa współpracy między CK FO, powiatowymi FO, posłami i ministrami rządów federalnego i czeskiego. Istotnym elementem proponowanej struktury jest powołanie kolegium Rady CK FO, w którym działaliby wybrani członkowie Rady i ministrowie obu rządów popierani przez FO. Zakłada się, że podobne kolegia powstałyby przy FO wojewódzkich i powiatowych; działaliby w nich posłowie Zgromadzenia Federalnego, Czeskiej Rady Narodowej, później również Rad Narodowych. 15.02. wymienione propozycje zostaną przedstawione Radzie CK FO, a 17.02. parlamentowi CK FO. Zwolnione przez Petra Pitharta miejsce w CK FO zaproponowano Janowi Urbanowi, powierzając mu tymczasowa koordynację działalności CK FO. (SIS-WAI)

OSTRÓW nad Ohrzą. 8.02. Forum więzienne Zakładu Karno-Wychowawczego ogłosiło w imieniu 350-400 więźniów głodówkę protestacyjną. Więźniowie uważają, że kierownictwo Zakładu nie wypełnia zaleceń komisji Czeskiej Rady Narodowej, która w minionych tygodniach dokonała zmian w reżimie odbywania kary i działalności Zakładu. Nie

dokonano zmian kadrowych w Zakładzie, mimo zwiększenia normy żywienia, posiłki nie polepszyły się. W głodówce nie biorą udziału więźniowie chorzy i inwalidzi. 10.02. zarząd Zakładu nie wpuścił do więzienia ewangelickiego duchownego Petra Payna, twierdząc, że w rozmowach z więźniami wykracza on poza tematy religijne. (SIS-WAI)

PRAGA. 9.02. w Pradze odbyło się spotkanie ministrów popieranych przez FO z Radą CK FO. Federalny minister pracy i spraw socjalnych Petr Miller powiedział, że od 1.01.1990 r. liczba bezrobotnych w Republice Czeskiej wzrosła z 300 do 7000. 31.12.1989 r. zarejestrowanych było w ministerstwie 324 niezatrudnionych, w styczniu dołączyło do nich 12.188 poszukujących pracy. W styczniu zatrudniono 5.876 osób. W końcu stycznia pozostawało bez pracy 5.865 zarejestrowanych, 116 osobom przyznano prawo do pomocy finansowej. 9.02. w rejestrze ministerstwa figurowało 7.000 niezatrudnionych. (SIS-WAI)

PRAGA. 10.02. "Rude Pravo" zamieściło wypowiedzi pięciu korespondentów zagranicznych na temat ich pracy i rozwoju sytuacji w Czechosłowacji. Korespondent PAP Leszek Mazan powiedział: "Jestem w Czechosłowacji już cztery lata. Dostęp do informacji wcześniej był ograniczony. Kiedy rzecznikiem rządu został Miroslav Pavel, późniejszy dyrektor telewizji, nastąpiła wielka poprawa. Obecnie serwis krajowy CTK jest szybki i bogaty, przystępny jest też rzecznik Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Pewne problemy są z rzecznikiem prezydenta, być może dlatego, że są to nowi ludzie. Wydarzenia w Czechosłowacji stanowiły dla mnie wielkie zaskoczenie. Nie przypuszczałem, że KPCz jest tak słaba i nie przygotowana do nowej sytuacji politycznej w Europie. Uważałem, że była to jedyna partia mająca szansę pozostania u władzy i adoptowania do warunków czechosłowackich wszystkich procesów europejskich. Jednak nie zrobiła tego i było to samobójstwo. Przyglądam się wydarzeniom oczyma Polaka. Identyczne problemy mieliśmy w PZPR. Dlaczego wasza partia nie korzystała z tych doświadczeń? Obecna droga czechosłowacka jest dobra i nieodwracalna. Interesuje mnie, czy socjalizm w waszym kraju będzie znowu socjalizmem. Interesuje mnie również, czy KPCz będzie reprezentatywna dla lewicy w Czechosłowacji, czy powstanie nowa koalicja lewicowa. Uważam, że KPCz powinna w tym roku oczyścić swoje szeregi, dokonać oceny swej działalności i odzyskać zaufanie społeczne. Podaje się, że KPCz może uzyskać w wyborach 15-20 proc. głosów. Tradycje komunistyczne w Czechosłowacji są wielkie i to, co się dzieje, jest dramatem dla ludzkiego zaufania - dramatem uczciwych ludzi na dole. Czytałem artykuły Havla i Dienstbiera publikowane w wydawnictwach niezależnych. Pisali oni, że kiedy opozycja stanie u władzy musi współpracować z komunistami, ponieważ tylko oni mają dobre kadry. To, co się obecnie dzieje, zmierza niestety w przeciwnym kierunku. Mam przyjaciela, który pracował w powiatowym Komitecie partii - teraz jest bez pracy. W Polsce też to znamy. Nie można jednak postępować w ten sposób. Wiem, że Havel i jego grupa mają dobre zamiary. Ale sami wiecie, co się dzieje na dole". (SIS-WAI)

MOSKWA. 9.02. Pomimo decyzji Rady Ministrów z 17.01.1990 o pomocy uchodźcom ormiańskim, w Moskwie nikt z nich nie otrzymuje należnych świadczeń materialnych (ewakuowani wojskowi oraz uchodźcy rosyjscy pomoc dostali). Władze sowieckie odmawiają wydania paszportów Ormianom, którzy otrzymali status uchodźców w ambasadzie amerykańskiej. (SIS-WAI)

ZIELENOGRAD (obwód rostowski). 1.02. zatrzymano działaczy klubu "Zaszcita" (obrona) Władimira Kostianego i Wiktora Kutniaka za rozlepianie ulotek o tematyce wyborczej. 3.02. przewieziono ich do specjalnego więzienia w Rostowie nad Donem, 7.02. zostali wysłani do Taganrogu, gdzie poinformowano ich, że podlegają odpowiedzialności karnej. ~~W odpowiedzi zatrzymani odmówili przyjmowania żywności i płynów. Zarzucono im kolportowanie ulotek wzywających do pogromów, sygnowanych przez Rosyjski Front Ludowy. W przekonaniu członków klubu "Zaszcita" druki te były rozpowszechniane przez władze. Według ostatnich danych, W.Kutniak przebywa już w szpitalu w Taganrogu. Stan jego jest ciężki. 8.02. klub "Zaszcita" przystąpił~~

do głodówki solidarnościowej w obronie zatrzymanych. Klub "Zaszczyta" jest organizacją na rzecz obrony społecznych praw mieszkańców Rostowa. Wchodzi w skład Dońskiego Frontu Ludowego. (SIS-WAI)

DONIECK. Walerij Nikitin, członek "Ruchu", pracownik fabryki zabawek wykrył poważne nadużycia administracji fabryki. Po ich ujawnieniu został zwolniony z pracy, umieszczony w szpitalu psychiatrycznym, następnie wypuszczony na wolność z "wilczym biletem". 1.02. W. Nikitin ogłosił głodówkę. Domaga się dymisji komitetu obwodowego KPZR z I sekretarzem Winnikiem oraz powrotu do pracy. Górnicy Doniecka zajmujący się organizowaniem niezależnego Związku Pracowników Donbasu, wyrazili gotowość poparcia Nikitina. (SIS-WAI)

DONIECK. 11.02. w Doniecku odbył się strajk ostrzegawczy pracowników kultury i sztuki. Organizatorem akcji było stowarzyszenie "Niezależne Związki Zawodowe" oraz Rada Koordynacyjna Dyrekcji Instytucji Kulturalnych. Strajkujący zażądali podwyżki płac oraz zagwarantowania pracy zgodnej z kwalifikacjami. (SIS-WAI)

LENINGRAD. 7.02. Ojciec więźnia politycznego Leonida Łubmana, odbywającego karę w 35 łagrze (obóz polityczny w obwodzie permskim) po wizycie u syna oświadczył, iż w "zonie" znajduje się obecnie 23 więźniów. W ostatnim czasie za odmowę pracy oraz żądanie przyznania statusu więźnia politycznego w zonie umieszczeni zostali Aleksander Goldowicz oraz Bogdan Klimczok. (SIS-WAI)

MOSKWA. 8.02. Przed budynkiem ambasady amerykańskiej demonstrowali członkowie ugrupowania "Politemigrant", protestując przeciw przyznaniu przez USA klauzuli największego uprzywilejowania Związkowi Sowieckiemu. Demonstracja odbyła się z okazji wizyty w ZSRR amerykańskiego sekretarza stanu J. Backera. (SIS-WAI)

CZITA. Trwa kampania przedwyborcza prowadzona pod egidą Frontu Ludowego Czity. FL wysunął 12 kandydatów na deputowanych do rad terenowych, wśród nich - przedstawiciela Społecznego Komitetu Ekologicznego Konstantina Espercha i przewodniczącego miejscowego stowarzyszenia "Memorial" Dmitrija Kuroczkina. FL Czity uzyskał pozwolenie na wystawienie gablot informacyjnych w czterech punktach miasta. (SIS-WAI)

NOWOKUZNIECK. 8.02. W Domu Oświaty Politycznej odbyło się posiedzenie sekcji nowokuźnieckiej Związku Pracowników Kuzbasu. Stu przedstawiciele podstawowych komórek miasta omówiło przebieg kampanii przedwyborczej. W toku obrad stało się jasne, że pierwszy etap kampanii został przegrany, ponieważ we władaniu aparatu partyjnego pozostają wszystkie środki masowego przekazu. Wypracowano taktykę i strategię dalszej walki politycznej sił demokratycznych. Ze względu na zupełny brak sprzętu poligraficznego jedynym instrumentem informacji przedwyborczej pozostają wiece. Na 24.02. zaplanowana jest najbliższa demonstracja. (SIS-WAI)

KUJBYSZEW (Samara). W końcu stycznia odkryto w mieście masowe groby ofiar zbrodni NKWD (koniec lat 30. - początek 50.). Ogólnej liczby ofiar nie udało się ustalić, przypuszczalnie jest ich 300-400. Nowosybirski Związek Represjonowanych planuje na koniec lutego uroczysty pogrzeb odkrytych szczątków. (SIS-WAI)

NOWOSYBIRSK. 3.02. Grupa członków KPZR miejskiej organizacji partyjnej ogłosiła powstanie Miejskiego Klubu Partyjnego, wzorowanego na Moskiewskim Klubie zrzeszającym zwolenników reform. (SIS-WAI)

IRKUCK. 31.01. W Instytucie Energetyki odbyło się spotkanie pracowników z działaczami Irkuckiego Oddziału Związku Demokratycznego, którzy przedstawili wyniki niedawnego zjazdu ZD. (SIS-WAI)

IRKUCK. 7.01. Aleksander Antonow i Paweł Małych, zatrzymani 18.01.

jako organizatorzy wiecu z okazji 70. rocznicy rozpadu przez bolszewików Konstytuanty, zostali stanęli przed miejscowym sądem rejonowym. Rozprawę odroczone do 15.02. (SIS-WAI)

TBILISI. Na 1500-lecie chrztu Gruzji postanowiono wznieść cerkiew pod wezwaniem św. Trójcy. 8.02. w siedzibie Związku Plastyków Gruzji otwarto wystawę konkursową projektów świątyni. W jury zasiadają m.in. patriarcha gruziński Ilja II, wiceprzewodniczący Stowarzyszenia im. Rustawelego Akakiusz Bakradze i przewodniczący Frontu Narodowego Nodar Natadze. (SIS-WAI)
WIADOMOŚCI AGENCJI INFORMACYJNEJ SIS - 11.02.1990
CZĘŚĆ TRZECIA (GODZ. 21.00)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE

KIJÓW. 9.02. Rada Ministrów Ukrainy zarejestrowała Ukraiński Ruch Narodowy na Rzecz Przebudowy (Ruch). Władze przeciągnęły maksymalnie termin rejestracji, uniemożliwiając członkom tej organizacji wzięcie udziału w wyborach. 9.02. sekretariat Ruchu wydał dwa dokumenty. Oto fragment jednego z nich: "Nie ukrywamy, że Ruch jest przeciwnikiem tych sił, które obecnie kontrolują sytuację polityczną w kraju, sił, które pragną żyć w zgodzie z prawem dnia wczorajszego. (...) Kategoriecznie oświadczamy, że nie mamy nic wspólnego z działaniami, które wywołują napięcie i wrogość między narodami Ukrainy. (...) Prowokatorzy, którzy kierują się idea "jedynego niedzielnioju" - w spadku po imperialistycznej Rosji, odmawiając setkom narodów i narodowości ZSRR prawa do samookreślenia aż do oddzielenia się, nawołując do antysemitycznych akcji, wykuwają więzienne kraty i kajdany dla wszystkich nas, w tym i dla Rosjan". (SIS-UFA)

KIJÓW. 11.02. w Kijowie odbył się wiec zorganizowany przez legalny już Ukraiński Ruch Narodowy na Rzecz Przebudowy, w którym wzięło udział ok. 70 tys. osób. Wiece odbył się pod hasłem "Godna odpowiedź antyżydowskim prowokacjom". Treści transparentów nawoływały do ustąpienia obecnego rządu Ukrainy, proponowały zastępcę przewodniczącego Ruchu, deputowanego ludowego ZSRR Wołodymyra Jaworiwskiego na prezydenta Ukrainy. Zebrani żądali postawienia przed sądem byłego I sekretarza partii Szczerbickiego, Walentyny Szewczenko i byłego ministra ochrony zdrowia Romanenka. Na wiecu wystąpili przedstawiciele mniejszości żydowskiej - m.in. Leonid Szulman, przewodniczący Towarzystwa Kultury Żydowskiej Ilia Lewitas, przewodniczący Komitetu "Babi Jar" Szlajen. W uchwalonej na wiecu rezolucji Ruch zażądał utworzenia rządu koalicyjnego, w skład którego weszłyby przedstawiciele wszystkich istniejących na Ukrainie organizacji niezależnych, a także komunistów o "czystej" przeszłości. Żądano zmian w sferze ekonomii - przebudowy systemu gospodarczego Ukrainy, prywatyzacji przemysłu i rolnictwa, stworzenia możliwości rozwoju inwestycji prywatnych, w tym otwarcia dróg dla inwestorów zagranicznych, zaprzestania wywozu towarów produkowanych na Ukrainie, odbywania służby wojskowej wyłącznie na terenie Ukrainy. W Rezolucji domagano się również podporządkowania prokuratury, KGB i MWD władzom w Kijowie. (SIS-UFA)

MOSKWA. 6.02. W redakcji czasopisma "Literatura obca" odbyło się spotkanie na temat wpływu rosyjskiego czasopiśmiennictwa emigracyjnego na europejskie zbliżenie kulturalne. Obecni byli m.in. Maria Rozanowa, Grigorij Pomeranc, Benedykt Sarnow i Lew Timofiejew. Spotkanie prowadził zastępca redaktora naczelnego Nikołaj Anastasjew. Dyskutowano m.in. stosunek Aleksandra Solżenicyna do rosyjskich kręgów emigracyjnych. M. Rozanowa zauważyła, iż "solżenicynizacja" ZSRR może doprowadzić do wzrostu antysemityzmu w kraju. (SIS-WAI)